

Staqs: Stajt jien ikkawzajt din it-tbatija? Stajt jien, għalkemm bla ma naf, kont ipperpetwajt din l-attitudni? Minhabba l-biża' jew l-interess personali, bqajt sieket meta oħrajn iffaċċjaw xi ingustizzja?

Ikkunsidra r-relazzjonijiet tossiċi kollha fi ħdan il-familji, bejn il-koppji, bejn l-aħwa. L-imhabba tista' tkun assenti fir-relazzjonijiet intimi u minflok jista' jkun hemm anke abbuż. Hafa sofrew abbuż sesswali, psikologiku u finanzjarju fi ħdan iċ-ċirku tal-familja tagħhom.

Staqs: Stajt jien ikkawzajt din it-tbatija? Stajt jien, għalkemm bla ma naf, kont ipperpetwajt din l-attitudni? Minhabba l-biża' jew l-interess personali, bqajt sieket meta oħrajn iffaċċjaw xi ingustizzja?

Ikkunsidra l-mumentu meta' kont irresponsabbli mal-ambjent tal-madwar. Kien hemm drabi meta ma kontx ta' dak li kien qed jgħri madwarek u ma hadt l-ebda passi biex tippoteġi u tirrestawra l-ambjent.

Staqs: Stajt jien ikkawzajt din it-tbatija? Stajt jien, għalkemm bla ma naf, kont ipperpetwajt din l-attitudni? Minhabba l-biża' jew l-interess personali, bqajt sieket meta oħrajn iffaċċjaw xi ingustizzja?

Ikkunsidra l-attitudni negattiva lejn gruppi ta' nies li nqisuhom bħala 'differenti'; ta' etnicità differenti, gruppi differenti fi ħdan il-Knisja, kazini tal-baned differenti. Tant isehh it-tbandil tat-tajn, tant propaganda malafamanti u xnighat foloz jinfirxu madwar minhabba nuqqas ta' hsieb jew, aghar minn hekk, minhabba nuqqas ta' responsabbiltà.

Staqs: Stajt jien ikkawzajt din it-tbatija? Stajt jien, għalkemm bla ma naf, kont ipperpetwajt din l-attitudni? Minhabba l-biża' jew l-interess personali, bqajt sieket meta oħrajn iffaċċjaw xi ingustizzja?

Il-preżenza tal-Mulej tfejjaq u ssalva. Aghzel wahda minn dawn is-siltiet u itlob lill-Mulej biex ifejjaq qalbek. Dawwar harsa lej, iftah widnejk għall-kliem ġentili tiegħu, ċedi lilek innifsek, kif int, għat-tgħanniqqa mhabba tiegħu u qima fil-preżenza mhabba tiegħu.

Isma Għazel Staqs

Nghalaq widnejja? Mk 7: 31-37

Għalaq għajnejja? Mk 8: 22-26; Mt 20: 29-34; Lq 18: 35-43; Ġw 9: 1-12

Jien bil-mod biex niehu azzjoni? Mt 9: 1-8; 12: 9-13; Mk 2: 1-12, Lq 5: 17-26; Ġw 5: 1-18

Kliem, azzjonijiet jew indifferenza għamlu hsara lil haddiehor jew ikkontaminaw l-inħawi tiegħi? Mt 8: 1-4; Mk 1: 40-45, Lq 5: 12-16, 17: 11-19

Mulej inti tafni u thobbni

Il-Mulej jafek aghar milli taf lilek innifsek.

Ikkonkludi dan il-mumentu ta' riflessjoni billi tistrieħ fil-preżenza t'Alla billi fikkontempla **Salm 138 (139) 1-14.**

Mulej, int tgħarbilni u tagħrafni;
int taf meta noqgħod u meta nqum,

int tagħraf mill-bogħod hsibijiet.

Int tagħraf il-mixi u l-waqfien tiegħi;
triqati kollha inti tafhom sewwa.

Inkun għadni anqas lissint il-kelma,
meta int, Mulej, tkun ġa tafha kollha.

Dawramejt inti thaddanni,

u tqeghedli idek fuqi.

L-għerf tiegħek tal-għaġeb, ma nwassalx għalih;

għoli wisq, u ma nlahhaqx miegħu.

Fejn immur 'il bogħod mill-ispirtu tiegħek?

Jew fejn nista' nahrab minn quddiem wiċċek?

Jekk nitla' fis-smewwiet, hemm int;

jekk nimtedd f'qiegħ l-art, int hemm ukoll.

Jekk nilbes il-ġwienah tas-sebh,

u mmur ngħammar fi truf il-baħar,

hemm ukoll tilhaqni idek,

u taqbadni l-leminija tiegħek.

Jekk ngħid: "Ha jahbini d-dlam,

ha jkunli d-dawl lejl madwari,"

anqas id-dlam ma hu mudlam;

għalik il-lejl jiddi bħan-nhar;

id-dlam bħad-dawl għalik.

Għax int sawwart il-ġewwieni tiegħi,

u f'għuf omni inti nsigħni.

Irroddlok ħajr, għax b'mod tal-għaġeb għamiltni:

tal-għaġeb huma l-għemejjel tiegħek.

U 'l ruhi inti tafha tajjeb.

Litanija Ta' Indiem

A: Eija nduru lejn Kristu b'fiduċja u nitolbu l-ħniena tiegħu.

B: Int ġejt fid-dinja biex tftitex u ssalva dak li nitlef.

Mulej, ħniena.

Int ġejt biex tagħtina l-ħajja, il-ħajja fil-milja tagħha.

Mulej, ħniena.

Int sirt is-sors tas-salvazzjoni għal dawk kollha li jobduk.

Mulej, ħniena.

Darba għal dejjem inti miet għal dnuvietna, l-innoċenti għall-ħati.

Mulej, ħniena.

Fil-ħniena tiegħek helisna mill-passat u ħallina nibdew ħajja ġdida ta' qdusija.

Mulej, ħniena.

Aghmilna sinjal ħaj ta' mhabba biex naraw kulhadd: nies rikonċiljati miegħek u ma' xulxin.

Mulej, ħniena.

Talba tal-Mulej

Issa, b'ubbidjenza lejn Kristu nnifsu, eija ningħaqdu fit-talb

lill-Missier, nitolbuħ jahfrilna bħalma aħna nahfru lill-oħrajn.

Missierna,...

Talba ta' Konklużjoni

Alla li jista' kollox u ta' dejjem, int bghatt lill-lben unigenitu tiegħek biex jirrikonċilja d-dinja miegħek innifsek. Nehhi minn qalbna d-dija

Il-Flallelin

Introduzzjoni

Inġbarna hawn illum għax aħna fiduċjużi li Alla hu ħanin. Għandna din il-fiduċja għax, f’kull żmien, Alla wera l-ġustizzja u l-ħniena tiegħu.

Meta l-poplu magħżul tiegħu żbalja, hu bagħat profeti jsejnhom lura. Bagħat lil Ġwanni l-Battista biex isejjah lill-midinbin għall-indiema u biex iħabbar il-miġja tas-Salvatur.

U fl-akbar att ta’ mħabba ħanina tiegħu, Alla bagħat lil Ibnu l-waħdieni jgħix fostna, jipprietka l-imħabba tal-Missier, u jeħlisna mid-dnub u l-mewt.

Alla jkompli jsalva lill-poplu tiegħu u Kristu jibqa’ prezenti għalina, speċjalment fis-sagramenti tal-Knisja. U f’dan is-sagrament tar-rikonċiljazzjoni, għalkemm ma nistgħux nifhmu r-rikkezza tal-grazzja tiegħu u lanqas il-profondità tal-mogħdrija tiegħu, Alla jibqa’ joffrila l-ħniena tiegħu.

Ħuti,

Alla jsejnhilna għall-konverzjoni;

ejjew għalhekk nistaqsuh għall-grazzja tal-indiema sinċiera.

(Mument ta skiet)

Missier il-ħniena u Alla ta’ kull konsolazzjoni, Int li ma’ ma trid li l-midneb imut imma jikkonverti u jgħix idhol għall-popli tiegħek, biex iduru minn dnubiethom u jgħixu għalik biss.

Jalla nkun attent għall-kelma tiegħek, nistqarr dnubiet, nircievi l-maħfra tiegħek, u nkun dejjem grat għall-qalb tajba u l-mħabba tiegħek. Għinni ngħix l-verità fl-imħabba, u nikber fil-milja ta’ Kristu, lbnek, li jgħix u jsaltan miegħek għal dejjem ta’ dejjem.

Ċelebrazzjoni tal-Kelma

Kien hemm ukoll tnejn oħra, żewġt irġiel ħatja, li ħaduhom għall-mewt miegħu. Meta waslu fil-post jgħidulu l-Qorriegħa, sallbuhom hemm, lilu u lill-ħatja, wiehed fuq il-lemin tiegħu u l-iehor fuq ix-xellug. U Ġesù qal: “Missier, aħfrilhom, għax ma jafux x’inhuma jagħmlu.” Imbagħad tellgħu x-xorti u qassmu ħwejġu bejniethom. Il-poplu waqaf hemm, iħares, waqt li l-kapijiet bdew jiddieħku b’Ġesù u jgħidu: “Salva lil oħrajn; ħa jsalva lilu nnifsu jekk dan hu l-Messija, il-Maħtur ta’ Alla!” Is-suldati wkoll bdew jgħadduh biż-żmien; u resqu lejha, newlulu nbid qares u qalulu: “Jekk inti s-sultan tal-Lhud salva lilek innifsek!” Fuq rasu kien hemm ukoll kitba li kienet tgħid, ‘Dan huwa s-sultan tal-Lhud.’ Wiehed mill-ħatjin li kienu msallbin miegħu beda jgħajru u jgħidlu: “Int m’intix il-Messija? Salva lilek innifsek u lilna.” Imma qabeż l-iehor, ċanfru u qallu: “Anqas minn Alla int ma tibza’, int li qiegħed taħt l-istess kundanna? Tagħna hija ġusta, tassew, għax qegħdin nieħdu li ħaaqna ta’ kulma għamilna; imma dan ma għamel xejn ħazin.” Imbagħad qal: “Ġesù, ftakar fija meta tidhol fis-Saltna tiegħek.” U Ġesù wieġbu: “Tassew ngħidlek, illum tkun fil-Ġenna mgħi.” Luqa 23:32-43

Eżami tal-kuxjenza

Permezz tal-qima tas-Salib lmqaddes niġu wiċċ imb wiċċ mal-Mulej u s-Salvatur tagħna li hu l-Bxara t-Tajba, l-Imħabba, il-ħniena u t-Tama tagħna.

Hija opportunità li niġu salvati, hekk kif nitlqu lilna nfusna u noffru lilna nfusna kif aħna; bil-piżijiet u l-ferħ tagħna kollha.

Dan huwa mument — fir-realtà, attiudni — fejn l-attenzjoni tagħna hija biss fuqu, fl-att Tiegħu ta’ mħabba infinita, biex qalbna tinqaleb lejH (u għalhekk induru lejH). Jafna aktar milli nafu lilna nfusna u qed jistedinna biex nifthu ruħna għalih bħal ktieb, biex inkunu nistgħu naqraw il-paġni ta’ ħajjitna, tal-passat u tal-prezent tagħna, u nimxu ’l quddiem flimkien.

Alla, fil-ħniena tiegħu, iżommilna idejna b’tenerezza materna biex nerġgħu ningibdu ’l fuq meta naqgħu, u jiddi fuqna raġġ ta’ dawl meta d-dlam jaħkimna. Hu dejjem qrib tagħna, imma nistgħu nkunu qed ninjoraw il-preżenza tiegħu għax qalbna tant mimlija tħassib li ninsew li nagħmlu spazju għalih.

L-att meta nqimu x-xbieha ta’ Kristu Msallab huwa fejn nitfgħu l-ħarsa tagħna fuqu filwaqt li Hu jwaħħal ħarstu fuqna u b’hekk, hekk kif għajnejna jiltaqgħu, it-taħbit ta’ qalbna jkun sinkronizzat ma’ Tiegħu u għal darb’oħra, fis-skiet, noholqu spazju fejn Hu jista’ jdawwar il-paġni ta’ ħajjitna, il-paġni mnikkta kif ukoll il-paġni ferrieħa.

Jiena Hawn Mulej

Hawn jien Mulej. Int il-post ta’ mistrieħ tiegħi; fil-preżenza tiegħek il-wegħat u l-ġrieħi tiegħi jiftejju.

Taf sew x’qed jiġri f’ħajti; int miegħi fit-tbatija tiegħi u, meta l-ġrieħi jħabbtuli qalbi, hemm int, eżatt ħdejni. Meta nithawwad taħt it-toqol tal-inkwiet tiegħi, inti qiegħed hemm biex tappoġġani; inti żżommi qrib fit-tgħanniqa tiegħek anke meta kull ma nista’ nara huwa dlam jaħkimni, jtaqqalni. Bħal xemx li tibqa tidli matul il-lejl, int dejjem miegħi, kif wegħadni.

“lbqa’ u kun af li jien Alla” (Salm 46, 10).

Halli l-Kelma ta’ Alla tiggwidak matul dan il-mument ta’ silenzju.

“Issa l-ħdax-il dixxiplu marru l-Galilija, fuq il-muntanja li lejha kien ordnihom Ġesù. Meta raw lilu, qimuh; imma xi wħud iddubitaw. U Ġesù ġie u qalilhom: “Kull awtorità fis-sema u fuq l-art ġiet mogħtija lili. Mur għalhekk u aghmlu dixxipli mill-ġnus kollha, għammduhom fl-isem tal-Missier u tal-lben u tal-lspirtu s-Santu, u għallmuhom jobdu dak kollu li ordnajtilkom jien. U ftakar, jien magħkom dejjem, sal-aħħar taż-żminijiet.” (Mt 28: 16-20)

Huma marru lejn il-muntanji – il-post favorit fejn Alla jiltaqa ‘ma’ raġel u mara. Mur fuq il-muntanja bħall-appostli, halli lil Alla jiltaqa’ miegħek. Halli qalbek togħla ‘l fuq u halliha tiltaqa’ mal-qalb stess ta’ Alla.

Huma kienu qimuh ... imma xi wħud iddubitaw – hekk kif inti tintelaq fil-preżenza tiegħu, inti wkoll tista tiddubita. Il-passat tiegħek jew il-preżent tiegħek jista’ jġiegħlek tiddubita l-imħabba t’Alla, l-eżistenza tiegħu, u jekk, wara kolloxx, m’ahniex wahedna għal riħna.

Halli dan il-mument ta’ silenzju jkun spazju fejn Alla jisma’ l-għajta li tiġri fik; halli l-kiwiet iwasslek biex tisma’ leħen Alla.

Jien dejjem miegħek – hemm paradoss fil-fatt li kif Ġesù jitlaq, hu dejjem magħna. Tħossu qrib tiegħek? Jekk le, tixtieq tħossu qribt?

Mulej Qed inħallik tfejjaqni?

Infaħħruk, Mulej, għall-preżenza kontinwa tiegħek f’ħajjitna. Il-preżenza t’Alla fostna mhux għall-benefiċċju tagħna biss. Alla tagħna huwa Alla personali, Hu mhux Alla individwalista. Alla mhux qed isejhilna biex niffurmaw klabb żgħir esklussiv miġbur madwaru. Isejhilna lejH biex, wara li nibaqgħu miegħu għal xi żmien, inkunu nistgħu noħorġu u ngibuh għand l-oħrajn kull fejn ikunu. Isejhilna biex nixorbu t-tjubija ta’ mħabba Tiegħu biex imbagħad inkunu nistgħu ngorruha u nittrasmettuha lill-oħrajn. Din l-imħabba hija l-għajn tal-fejqa tagħna; hija s-sors tas-saħħa tagħna li tgħinna nerġgħu nqumu fuq saqajna u nkomplu il-vjaġġ tagħna. Il-medicina li għandna bżonn tinsab fil-preżenza ta’ Ġesù fostna. Il-feriti u l-wegħat f’ħajjitna dejjem ikunu hemm u jistgħu jsiru bħal balen u ktajjen li minnhom ma nistgħux nehilsu lilna nfusna. Jistgħu jsajruna mas-salib.

Punti ta’ riflessjoni (mument ta’ silenzju)

Isma’ lill-Mulej hekk kif jgħidlek:

“Qum u imxi,” (Mt 9, 1-8; Mk 2, 1-12; Lq 5, 17-26; Ġw 5, 1-18);

“Taliha, cum ...tfajla, qum!” (Mk 5: 21-43).

Aghżel wahda minn dawn is-siltiet u itolbu biex il-Mulej jidhol f’ħajtek u tfejjaqha.

Staqs: X’inhuma l-wegħat u l-feriti personali tiegħi? X’inhuma l-wegħat u l-ġrieħi tal-familja tiegħi, ta’ dak il-konozzenza li nixtieq ingib lil Alla?

Halli spazju f’qalbek li minnu jista’ jidhol Alla. X’qed jitolbni nagħmel il-Mulej biex nibda l-proċess tal-fejqa tiegħi u biex il-ktajjen tal-wegħat u l-ġrieħi tiegħi jinħallux (ffit ffit) u nkun nista’ nikseb il-libertà tiegħi (mingħajr ma ninsa)?

Mulej Aħfirli għax dnibt kontra tiegħek

Mhux dejjem aċċettajna u ttrasmettijna din l-imħabba. Dan l-att u l-attiudni ta’ qima jifftuna għall-wegħat u l-ġrieħi ta’ dawk ta’ madwarna u jippermettulna nidentifikaw iż-żminijiet fejn aħna stess konna l-ostakli biex l-imħabba ta’ Alla tilhaq lil haddiehor. Il-feriti u l-wegħat ta’ haddiehor huma tagħna wkoll; jaffettwawna negattivament u jistgħu jsiru l-feriti tagħna stess.

Staqs: Stajt jien ikkawżajt din it-tbatija? Stajt jien, għalkemm bla ma naf, kont ipperpetwajt din l-attiudni? Minħabba l-biza’ jew l-interess personali, baqjt sieket meta oħrajn iffaċċjaw xi ingustizzja?

Ikkunsidra: Tant minn ħutna ġew vittimizzati minn dawk li jirrapprezentaw lill-Knisja. L-istrutturi tal-Knisja kkaġunaw ħafna wegħat; hemm firdiet bejn membri tal-Knisja; hafna jħossuhom miċhuda mill-Knisja Omm; tant iħossuhom maqtigħin mill-Knisja, li jħossuhom barranin f’darhom stess, minħabba realtà personali jew l-orjentazzjoni sesswali tagħhom.